

ČESKOSLOVENSKÝ VOJENSKÝ ATLAS

Plukovník Josef Průša

V letošním jubilejním roce vyšlo jako 3000. publikace vojenského nakladatelství Naše vojsko společné dílo předních kartografických, geografických a historiografických pracovníků MNO, ČSAV, Karlovy university a ostatních vysokých škol — Československý vojenský atlas.

Jedinečná hodnota tohoto díla je v tom, že vychází ve své první, geografické části z objektivní geografické skutečnosti a ve druhé části vojensko-historické, pojímá a charakterizuje geografické prostředí jako scénu převratných společenských dějů, v nichž násilí mělo rozhodující úlohu.

Geografická část atlasu obsahuje kromě 155 geografických map a 114 plánů nejvýznamnějších měst světa i 107 tematických map, které zobrazují geologické, půdní, geomorfologické, klimatické, vegetační, politické, hospodářsko-geografické a demografické poměry daných území.

Vzhledem k tomu, že atlas je určen jako vojenská pomůcka pro příslušníky ČSLA, je i plně pochopitelný a správný důraz, položený na prostor Evropy a v něm především na území Střední Evropy. Tím je v rukou našeho velitelského sboru dílo, které umožňuje podrobný a jednotný vojenskogeografický rozbor Střední Evropy, našeho nejzávažnějšího vojenskopolitického zájmového prostoru.

Pro příslušníky našeho velitelského sboru je cenná zejména druhá, vojensko-historická část atlasu, která obsahuje hlavní události z dějin válek.

Těžiště přitom autoři položili na události 2. světové války. Vojenskou historii otrokářské, feudální a kapitalistické společnosti vhodně doplnili i vojenskopolitickými událostmi minulosti nejnovější, hlavními ozbrojenými střetnutími, k nimž došlo po 2. světové válce.

Významným kladem historické části atlasu je její pojetí, které podává v mapovém vyjádření marxisticky vyhodnocenou československou vojenskou historii, od nejstarších dob až po naši současnost, jako nedílnou součást celkového vývoje vojenství vůbec. Svým celkovým pojetím i svým rozsahem (293 vojensko-historických map a 250 plánů a schémat) je vojensko-historická část atlasu skutečně jedinečnou prací našich vojenských historiků.

K zásadním kladům práce kolektivu autorů patří i vyřešení našeho kartografického názvosloví. Dobře je řešena přitom kombinace českých názvů (např. oceánů, moří, hlavních pohoří apod.) s původními národními názvy (např. měst) v jazyce příslušného státu. A počet 210 000 použitých zeměpisných názvů zahrnutých do rejstříku atlasu převyšuje rozsah rejstříků i nejznámějších světových atlasů.

Kartografické a reprodukční zpracování a vytisknutí atlasu ve Vojenském kartografickém ústavu v Banské Bystrici a ve Vojenském zeměpisném ústavu v Praze je na vysoké úrovni.

O kvalitách atlasu jistě svědčí i fakt, že byl schválen ministerstvem školství a kultury jako vysokoškolská učební pomůcka. Zájem má i podnik zahraničního obchodu Artia, který s ním chce proniknout do zahraničních vědeckých kruhů.

Zpracovatelskému kolektivu vědeckých, odborných a technických pracovníků vojenských i civilních pracovišť je možno k výsledku jejich sedmileté práce na atlasu blahopřát a našim čtenářům pak vřele doporučit vydaný Československý vojenský atlas jako velmi hodnotnou studijní a pracovní pomůcku.